

Zemkopības ministrija

Finanšu resursu pieejamība uzņēmējdarbības veicināšanai

LAP 2014-2020 pārejas perioda laikā un KLP SP
ietvaros

2022.gads 21.februāris

Zemkopības ministrija

KLP reforma

- 2021. gada 28. jūnijā - Eiropas Parlamenta, ES Padomes un Eiropas Komisijas sarunu dalībnieki vienojās par kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) reformu, kura tiks īstenota 2023.-2027.gada periodā;
- KLP stratēģiskā plāna regula pieņemta 02.12.2021.
- Pamatregula tiks papildināta ar virkni īstenošanas un deleģētiem aktiem, kurus plānots pieņemt 2021.gada beigās – 2022.gada sākumā.

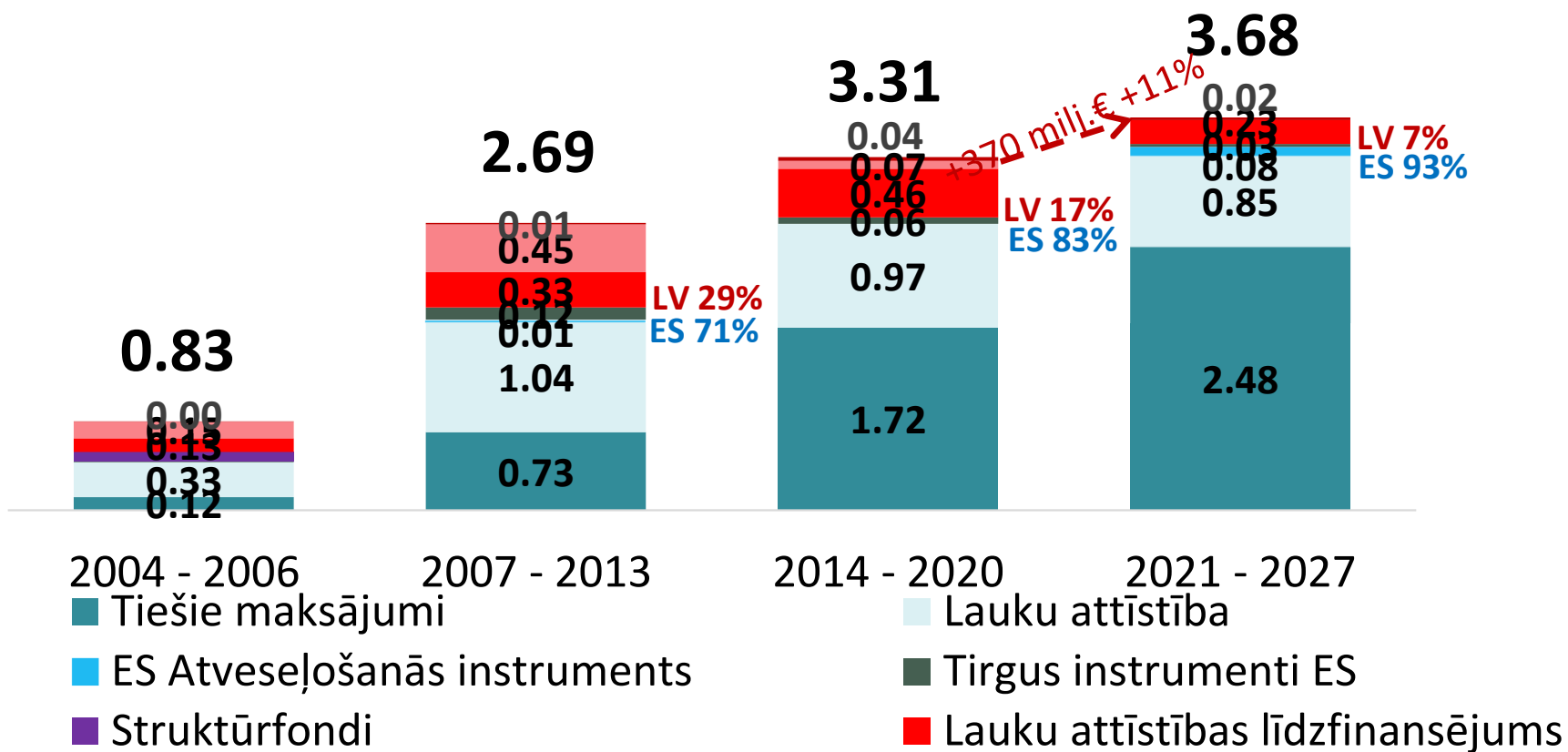
2021.-2022.gads – pārejas periods, kura ietvaros turpina īstenot:

- līdzšinējos tiešo maksājumu atbalstus;
- **Lauku attīstības programmā 2014.-2020.gadam noteiktos atbalsta pasākumus.**

Zemkopības ministrija

ES + LV KLP finansējums plānošanas periodos, miljardi EUR

Zemkopības ministrija

Lauku attīstības pasākumi pārejas periodā 2021.- 2022. gadā

Turpina darboties Lauku attīstības programma un pasākumi

Pasākums

Milj. EUR
(indikatīvi)

M01 Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi	9
M04 Ieguldījumi materiālajos aktīvos	194,4 t.sk. 27,8 ESAI
M04 Finanšu instrumenti un kredītprocenti (kredītprocenti, garantijas, aizdevumi)	35
M06 Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai attīstot mazās lauku saimniecības	15 (ESAI)
M06 Atbalsts gados jaunu lauksaimnieku darījumdarbības uzsākšanai	7
M08 Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un meža dzīvotspējas uzlabošanā	7
M09 Ražotāju grupu un organizāciju izveide	1
M10 Agrovide un klimats	33,2
M11 Bioloģiskā lauksaimniecība	70, t.sk. 32 ESAI
M12 Kompensācijas maksājums par Natura 2000 mežu teritorijām	12
M16 Sadarbība	9
M17 Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija	22
M20 LEADER	19,5

Zemkopības ministrija

Atbalsts ieguldījumiem materiālajos aktīvos pārejas periodā 2021.- 2022. g., t. sk. 10.01.-24.02. kārtā

M04 Ieguldījumi materiālajos aktīvos:

Milj. EUR
Kopā / kārtā

M04 Ieguldījumi materiālajos aktīvos

194,4 / 114,2

M04.1. Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās:

177,2 / 103,1

Ņemts vērā saimniecību apgrozījums, **kopā lauku saimniecībām:**

128,2 / 64,1

- Apgrozījums 4 000 līdz 70 000 EUR

31,6 / 15,8

- Apgrozījums 70 001 – 350 000 EUR

50,5 / 25,3

- Apgrozījums virs 350 001 EUR

46,2 / 23,1

Atsevišķi – putnkopības un cūkkopības nozarei labturības, biodrošības mērķiem

20 / 10

Atsevišķi – siltumnīcu būvniecībai un pārbūvei

9 / 9

M04.2. Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē

23 / 11

M04.3. Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā

10, no tiem 7-izslud. /
- (nākošajā kārtā – 3)

Atsevišķi **atbilstīgajām kooperatīvajām sabiedrībām** (t.sk. jaunām un kooperatīvu apvienībām) **M04 ietvaros**

20 / 20

Zemkopības ministrija

Atbalsts «zaļiem» ieguldījumiem

Lauksaimniekiem obligāti jāveic *zaļie* ieguldījumi, lai sniegtu ieguldījumu SEG un amonjaka emisiju samazināšanā, klimata pārmaiņu samazināšanā un sekmētu pielāgošanos tām

Precīzo tehnoloģiju izmantošana:

- o **laukkopībā** minerālmēsļu un AAL lietošanas samazinājumam, t.sk. tehnika bezapvērtes tehnoloģijai ((min-till, strip till un no-till/tiešā sēja) u.c.
- o **lopkopībā**, uzlabojot barības plānošanu, kvalitāti un nodrošināšanu, t.sk. ēdināšanas
- o **dārzkopībā**, papildus laukkopībā izmantojamai precīzo tehnoloģiju teknikai, - pilienu laistīšana ar precīzu minerālmēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietojumu, roboti – precīzai izsmidzināšanai, mēslošanai, nezāļu apkarošanas roboti, u.c.

Kūtsmēsļu apsaimniekošana:

- tehnika tiešā organiskā mēslojuma iestrādei
- šķidro kūtsmēsļu krātuvju nosegšana
- kūtsmēsļu krātuvju būvniecība un pārbūve atbilstoši jaunākajām tehnoloģijām

- o Ieguldījumi bioloģiskajā piena lopkopībā
- o Ilggadīgo stādījumu ierīkošana, t.sk. organiskajās augsnēs
- o Risku mazināšanas/klimata pārmaiņu pielāgošanās pasākumi, t.sk. dārzkopībā

Energoefektīviāte – enerģijas lietderīga izmantošana – vismaz 20% ietaupījums

Atjaunojamās enerģijas ražošana pašpatēriņam, t.sk. tehnikas pārbūve alternatīvo enerģijas avotu dzinējiem

Digitālie un robotizācijas risinājumi

Ūdens resursu efektīga izmantošana

Zemkopības ministrija

Atbalsts pārstrādei pārejas periodā

Uzsācēji nevar pieteikties, izņemot lauku saimniecībai jauna pārstrādes uzņēmuma izveidošanai

Maksimālais attiecināmo izmaksu apmērs – **5 milj. EUR** (var palielināt par summu, kas nomaksāta darba spēka nodokļos un darba algu apjomā pēdējos 2 gados, bet **nepārsniedzot 7 000 000 EUR**).

Mājražotājiem, kas kļūst atzīti – **300 000 EUR**

Lauku saimniecībai jauna pārstrādes uzņēmuma izveidei – **2 milj.EUR**
Individuālais maksimālais atbalsta apjoms nav lielāks par uzņēmuma neto apgrozījumu x5

Papildus nosacījumi

Vietējā izejviela:

40 % (**gaļa**) gaļas pārstrādes sektorā

30 % (**augļi, dārzeņi un kartupeļi**) augļu un dārzeņu pārstrādes sektorā

50 % (**milti**) tādā maizes, miltu konditorejas, sausiņu, cepumu vai augu eļļu un proteīnus saturošas dzīvnieku barības ražošanas sektorā, kas minēts Līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā

70 % pārējos sektoros

Atbalsta intensitāte ir 40%-30% (atkarībā no uzņēmuma apgrozījuma), ražotājiem, kas ražo mājas apstākļos – 50%-40%

+ papildus intensitāte, ja ir pārtikas kvalitātes shēmās, uzņēmuma restrukturizācijai, energoefektivitātei, inovācijām, ja izmanto vismaz 80 % apmērā pretendenta saražoto izejvielu.

Max atbalsta intensitāte -50%

Zemkopības ministrija

Atbalsts mazo saimniecību attīstībai pārejas periodā

**Atbalsts
15 000 EUR**

Mazo lauku saimniecību attīstībai

Atbalsts divos maksājumos

- 1) pirms plāna realizācijas 80%
- 2) pēc plāna realizācijas 20%

Prioritāte: Augļkopība, lopkopība,
dārzenkopība

Vienreizējs maksājums par
biznesa plāna realizāciju maziem
lauksaimniekiem (*lump sum*)

**Kopējais finansējums
15 milj. EUR**

Kārta: indikatīvi š.g. jūlijā

Atbalsta pretendents

SI/apgrozījums: 2 000 - 15 000 EUR

- ✓ Zeme: līdz 50 ha
- ✓ Lauksaimnieciskā izglītība: 160 stundas vai 5 gadu pieredze

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Darījumdarbības plāns izstrādāts sadarbībā ar konsultantu

- ✓ **vismaz 3 gadiem**, bet ne ilgāk kā līdz 31.12.2024.
- ✓ **sasniedzamo rādītāju izpilde** (vismaz +20% SI/apgrozījums)

Var pretendēt uz atbalstu tādas lauku saimniecības, kas saņēmušas daļēji naturālo saimniecību atbalstu!

Atbalstāmās aktivitātes

- Dzīvu dzīvnieku iegāde, stādu iegāde,
- Jaunas, lietotas tehnika iegāde un citi ieguldījumi, kas nepieciešami saimniecības attīstībai

Vienreizējs maksājums gados jauniem lauksaimniekiem

Zemkopības ministrija

Atbalsts gados jaunajam lauksaimniekam par saimniecības izveidi **40 000 EUR**

Atbalsts divos maksājumos

- 1) pirms plāna realizācijas 80%
- 2) pēc plāna realizācijas 20%

Prioritāte

Augļkopība, dārzenkopība,
lopkopība
Izglītība

Vienreizējs maksājums par biznesa plāna realizāciju jauniem lauksaimniekiem (*lump sum*)

Kārta: indikatīvi maijā

Atbalsta pretendents

- ✓ Nav vecāks par 40 gadiem
- ✓ Pirmo reizi dibina, pārņem vai manto saimniecību kā īpašnieks
- ✓ SI/apgrozījums: 15 000 – 70 000 EUR
- ✓ Lauksaimnieciskā izglītība: 320 stundas

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Darījumdarbības plāns:

- ✓ vismaz 3 gadiem, bet ne ilgāk kā līdz 31.12.2024.
- ✓ sasniedzamo rādītāju izpilde (vismaz +20% SI/apgrozījums)

Atbalstāmās aktivitātes

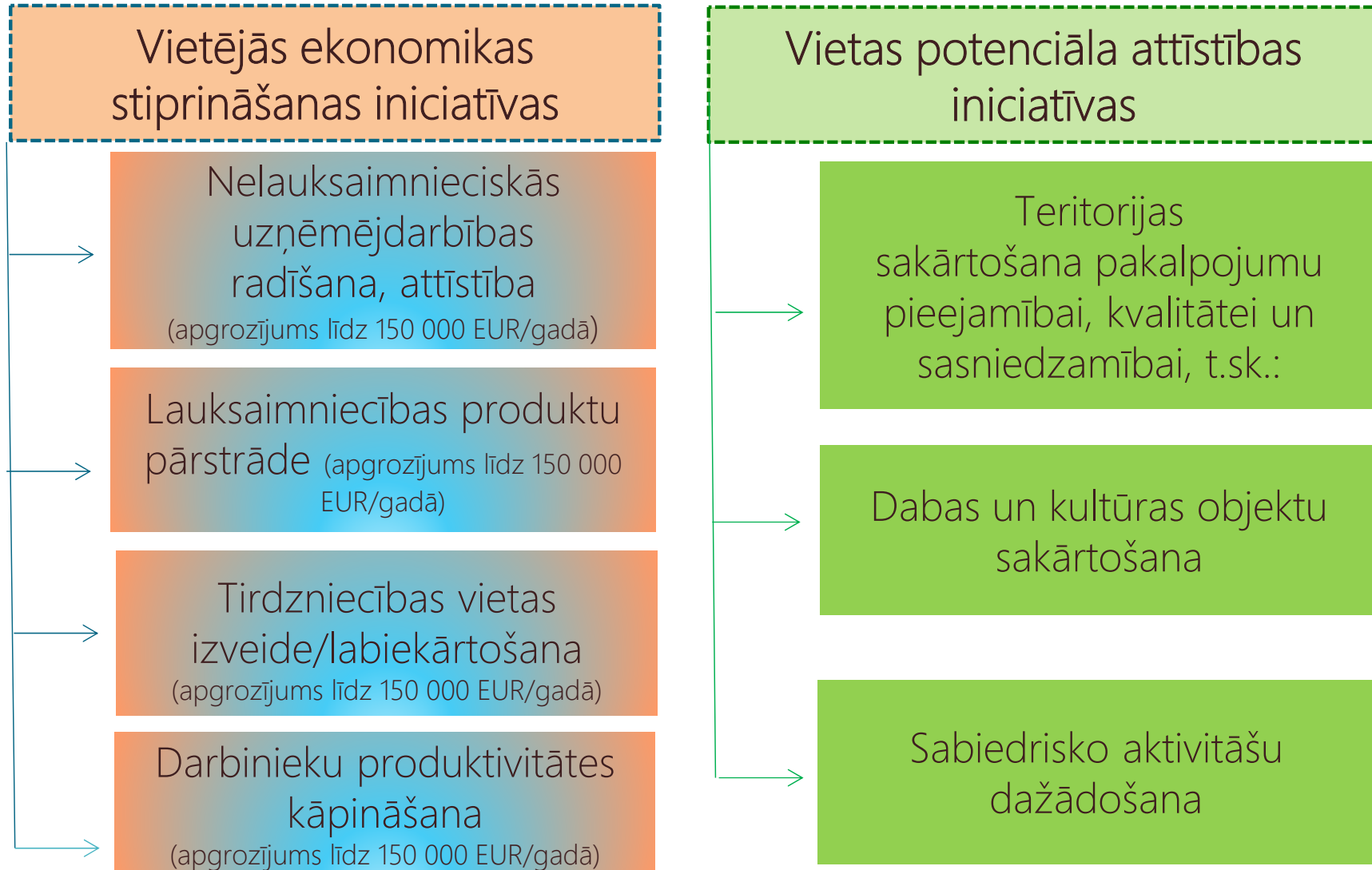
- ✓ Dzīvu dzīvnieku iegāde
- ✓ Stādu iegāde
- ✓ Jaunas, lietotas tehnika iegāde u.c. ieguldījumi saimniecības attīstībai

Zemkopības ministrija

LEADER atbalsts pārejas periodā – 19,5 milj. EUR – **kārtas sludina VRG**

LEADER apakšpasākums «Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju»

Atbalstu var saņemt projektiem, kas atbilst VRG sagatavotai SVVA stratēģijai.

Zemkopības ministrija

LEADER apakšpasākums «Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju»

Aktivitāte	Atbalsta pretendenti	Atbalsta intensitāte ¹	Viena projekta maksimālā attiecināmo izmaksu summa ¹
Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas	juridiska vai fiziska persona biedrības, nodibinājumi, kooperatīvās sabiedrības, pašvaldības (tikai kopprojekta gadījumā un tirdzniecības vietas izveidei)	✓ līdz 70%; ✓ kopprojektiem ² līdz 80%	✓ 50 000 EUR ✓ 100 000 EUR (uzņēmējdarbības infrastruktūra)
Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas	juridiska vai fiziska persona, biedrības, nodibinājumi, reliģiskas organizācijas, pašvaldības, kas īsteno sabiedriskā labuma projektu ³	✓ līdz 90%	✓ 50 000 EUR

¹ Vietējā rīcības grupa SVVA stratēģijā **var samazināt** atbalsta intensitāti un maksimālo atbalsta apmēru.

² **Kopprojekts** - projekts, kurā plānoto investīciju izmanto **kopīgai lietošanai**, ja to iesniedz kooperatīvā sabiedrība, ne vairāk kā 3 saimnieciskās darbības veicēji, starp kuriem noslēgt koplīgums, vai pašvaldība savā īpašumā esošās infrastruktūras izveidei juridiskai personai, kas veic saimniecisku darbību (ja ir koplīgums).

³ **Sabiedriskā labuma projekts** - ir projekts, kurā plānotajam mērķim nav komerciāla rakstura, par projekta rezultātu netiek prasīta samaksa un kurš ir publiski pieejams. Tas nav kvalificējams kā valsts atbalsts.

Mazie aizdevumi lauku teritorijās - 27,81 milj. EUR (t.sk ELFLA – 20 milj. EUR)

Atbalsts aizdevuma veidā
līdz - 100 000 EUR
apgrozāmo līdzekļu iegādei – 35 000 EUR
apbūvētas un neapbūvētas zemes iegādei – 35 000 EUR

Aizdevumu procentu gada likme: vidēji - 3,5%

Atbalsta pretendents

Lauksaimniecības un lauku saimnieciskās darbības veicēji –
juridiskas vai fiziskas personas - ar apgrozījumu līdz 150 000 EUR

Atbalstāmās aktivitātes

- ✓ Dzīvu dzīvnieku iegāde
- ✓ Stādu iegāde
- ✓ Pamatlīdzekļu (arī lietotu) iegāde, būves - pārbūve, uzstādīšana, celtniecības izmaksas, kā arī ēkas atjaunošanas izmaksas
- ✓ Apbūvētas un neapbūvētas zemes iegāde
- ✓ Apgrozāmie līdzekļi

Turpina ALTUM programmu
«Mazie aizdevumi lauku
teritorijās»
maziem/vidējiem
lauksaimniekiem lauku
teritorijās

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

Aizdevumus līdz 25 000 EUR ALTUM
piešķir ar aizņēmēja galvojumu, bez
papildus nodrošinājuma
Atmaksas termiņš - līdz 10 gadiem,
būvniecības gadījumā līdz 15 gadiem

Zemkopības ministrija

Lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantiju programma

2022 - 2025. gadam programmā paredzēts papildus finansējums 10 000 000 *euro* no ELFLA finansējuma

Garantijas sedz līdz

80 %

no aizdevuma summas.

Termiņš līdz **10** gadiem.

Samazināta vienreizējā maksa no 0,25 līdz 0,85 procenti no garantijas summas !!!!

Programmas ietvaros garantiju apmērs:

- līdz 1 000 000 euro saimnieciskās darbības veicējiem (juridiskas vai fiziskas personas);
- līdz 3 500 000 euro atzītām kooperatīvajām sabiedrībām.

Garantijas piešķir par aizdevumiem:

- investīcijām, kas saistīti ar primāro lauksaimniecības ražošanu un lauksaimniecības produktu pārstrādi;
- zivsaimniecības atbalsta pasākumiem;
- mežsaimniecības infrastruktūras attīstības un pielāgošanas pasākumiem;
- apgrozāmo līdzekļu finansēšanai finanšu līzingam, faktoringam;
- lauku attīstības pasākumiem.

Zemkopības ministrija

Kreditprocentu daļēja dzēšana

**Atbalsta apmērs nepārsniedz
aizdevuma gada procentu likmi
4% apmērā,
max atbalsta summa līdz 60 000
EUR**

**2022. gadā
8,5 miljoni
EUR**

**Atbalsts sedz faktiski samaksātās procentu
summas par:**

1. Ilgtermiņa investīcijām:
 - a) jaunu būvju būvniecībai vai esošo būvju atjaunošanai
 - b) jaunas traktortehnikas iegādei (neizmantojot ELFLA līdzekļus)
 - c) Kravas transporta iegādei (neizmantojot ELFLA līdzekļus)
 - d) lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei (*de minimis*)
 - e) lauksaimniecības dzīvnieku iegādei
 - f) Ilggadīgo stādījumu ierīkošana

2. Apgrozāmajiem līdzekļiem (*de minimis*)

2021. gadā Lauku atbalsta dienests atbalstā kredītprocenu daļējai dzēšanai izmaksāja:

7,9 milj.
euro

1 731
klientam

Papildus īstenojamie investīciju valsts atbalsta pasākumi -
Altum īstenotās programmas finanšu resursu pieejamībai:

Aizdevums zemes iegādei -
mērķis ir sniegt iespēju
iegādāties lauksaimniecības
zemi lauksaimniecības
produkcijas ražotājiem;

Vienam aizņēmējam vai vienam
vienotam uzņēmumam – 1
milj. eiro

Aizdevuma termiņš – 30
gadiem

**Apgrozāmo līdzekļu
aizdevums** - mērķis ir finansēt
un stiprināt lauksaimniecības
produktu ražotāju un
lauksaimniecības pakalpojumu
sniedzēju attīstību;

Vienam aizņēmējam no 7000
– 1 milj. eiro; Vienam
atbilstīgam I/s kooperatīvam –
2,85 milj. eiro

Aizdevuma termiņš – 2
gadiem

Zemkopības ministrija

Valsts atbalsts VPM aizdevuma veidā

Atbalsta pasākumu plānots turpināt arī 2022.gadā!

2020.gadā ieviests jauns atbalsta veids, nodrošinot **vienotā platības maksājuma avansa saņemšanu bezprocentu īstermiņa aizdevuma veidā** ar mērķi mazināt Covid-19 negatīvo ietekmi uz lauksaimniecības primāro produktu ražošanas procesu, lai lauksaimniekiem stabilizētu naudas plūsmu un nodrošinātu to ekonomisko dzīvotspēju un attīstību

Nosacījumi:

- 1) aizdevumu aprēķina no VPM avansa apmēra
- 2) atbalsta likme noteikta **40 EUR par VPM pieteikto hektāru**
- 3) Ar EK saskaņotā valsts atbalsta īstermiņa aizdevuma maksimālā summa – 225 000 EUR

Rezultāts:
2020.g. 11,06 milj. eiro 1533 pretendenti
2021.g. 11,59 milj. eiro 1641 pretendenti

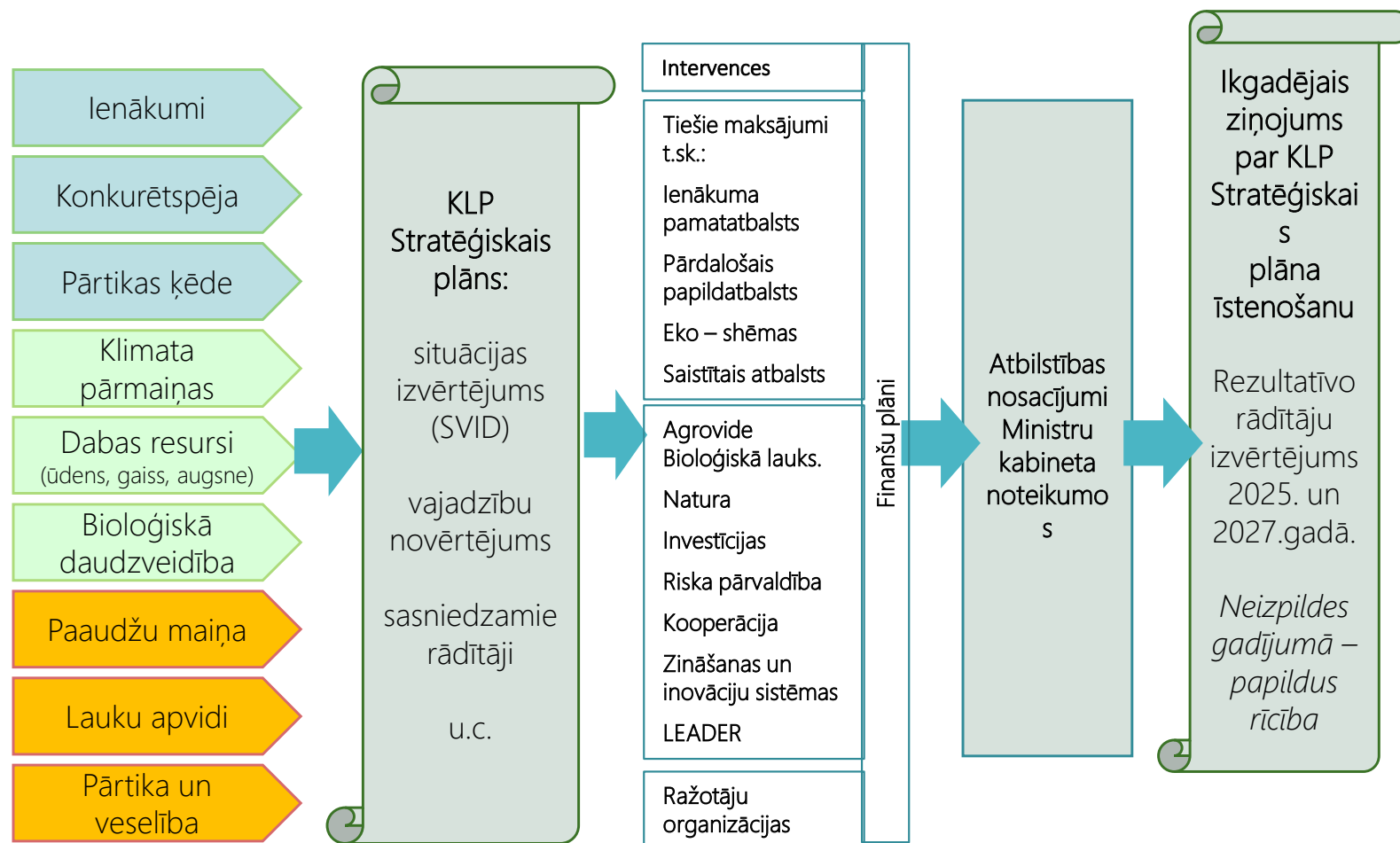

Zemkopības ministrija

Kopējā lauksaimniecības politika Latvijā no 2023.gada

KLP Stratēģiskais plāns Latvijai

KLP īstenošanas arhitektūra - kopēji 3.69 miljrd.euro

Zemkopības ministrija

KLP SP - finanšu instruments Aizdevumi ar kapitāla atlaidi maziem lauku uzņēmējiem (21 milj.EUR)

Atbalstāmas darbības:

- Nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības radīšana un attīstība
- Ieguldījumi pārstrādē
- Lauksaimnieciskās darbības radīšana un veicināšana, atbalstot mazās un vidējas lauku saimniecības un arī gadus jaunos lauksaimniekus

Atbalsta pretendents

- SI/apgrozījums: līdz 150 000 EUR/gadā
- Ja veic I/s, lauksaimnieciskā izglītība: I/s - 160 stundas, jauniem I/s 320 stundas (augstākā, prof. izglītība, arī I/s kursi)

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

- Aizdevuma atmaksas termiņš līdz 10 gadiem, būvniecības gadījumā līdz 15 gadiem

Darījumdarbības plāns:

- Pēc projekta īstenošanas 2- 4 gadiem notiek izvērtēšana, ja darījumdarbības plānā noteikti rādītāji ir sasniegti, seko kapitāla atlaide

Atbalstāmās aktivitātes

- Dzīvu dzīvnieku iegāde
- Stādu iegāde
- Tehnikas iegāde, būves pārbūve, būves uzstādīšana, būves celtniecības izmaksas, kā arī ēkas atjaunošanas izmaksas
- Zemes iegāde, 10% apjomā no projekta summas

Aizdevums
līdz
100 000 EUR

Daļēja
pamatsummas
dzēšana 50%
apmērā, bet ne
vairāk par 40
000 EUR

Zemkopības ministrija

Noderīga informācija:

- Informācija par KLP nākotni:

<https://www.zm.gov.lv/zemkopibas-ministrija/statiskas-lapas/klp-nakotne?id=17169#jump>

- Aktuāla informācija par LAP investīciju pasākumiem 2014-2020

<http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta-veidi/projekti-un-investicijas/lap-investiciju-pasakumi/>

<http://www.lad.gov.lv/lv/atbalsta-veidi/projekti-un-investicijas/operativa-informacija/>

- Latvijas lauku konsultāciju un izglītības centra mājaslapa

<http://new.llkc.lv/lv>

Zemkopības ministrija

Paldies par uzmanību!

Lauku attīstības atbalsta
departamenta direktore

Liene Jansone

E-pasts: Liene.Jansone@zm.gov.lv